

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В УКРАЇНІ

Калашник Т., студ. гр. Ю-13

Право на самовизначення – це невід’ємне право кожного народу. Суть його в тому, що кожен народ має право створювати на своїй території національну державу. Існування та утворення такої держави неможливе без національної ідеї, і звісно, без самої нації, яка є єдиним носієм такого права.

Нації та національній ідеї присвячені наукові праці філософів і політологів В. Головатюка, О. Забужко, В. Кафарського, А. Колодій, В. Кульчицького, С. Римаренка, Л. Шкляра, Р. Шпорлюка та ін.

Категорія „національна ідея” розглядається дослідниками з позиції політичної суб’єктності української нації: українська нація є творцем власної держави; держава використовується нею як інструмент реалізації внутрішньої та зовнішньої політики, що базується на національних інтересах і виходить із них у своїй політиці. Сучасна українська нація у вузькому значенні слова – це етнічно однорідна спільнота громадян української національності, що проживають в Україні; у широкому значенні – це відкрита поліетнічна спільнота, що історично склалася на території України й усвідомлює себе українським народом [1].

Українська національна ідея базується на глибокому усвідомленні належності кожного українця до української національної спільноти, ідентифікації його з цією спільнотою, формуванні уявлень про її типові риси, етнічну територію, мову, історичні та духовні цінності. Важливою рисою української національної ідеї є її вкоріненість в історичному минулому, піклування про історичну долю нації в наші часи, а отже, розуміння суті нерозв’язаних проблем, національних інтересів, поступу українського народу [2, с. 93].

Національна ідея таїться віками, тисячоліттями у душах народу, його пам’яті, за наявності певних каталізаторів, умов виходить назовні – переходить у логіку народних вчинків і робить народ одержимим, здатним на все заради “мрії”. Вона дана не кожному, а лише історичному народові, великій нації. Слід зрозуміти, що в українців така “мрія” є.

Простежуючи історію нашої держави, можна впевнитися, що політична свідомість українців була пронизана національною ідеєю ще з часів перших культурно-просвітніх і громадсько-політичних

організацій, таких як Кирило-Мефодіївське братство, “Руська трійця”, “Руська бесіда” та ін.

Сучасна Україна перебуває на стадії утвердження національної ідеї в політичній сфері. У роки незалежності України цьому сприяли суспільно-політичні рухи та діяльність політичних партій, зокрема, Всеукраїнського об’єднання “Свобода”, політичної партії “Наша Україна” та інших, ідеологія яких проникнута проявом національного духу українців. Адже саме ці політичні утворення мають на меті національну консолідацію українського народу, збереження його етнічних та національно-культурних цінностей [4].

Отже, українська національна ідея, що поєднує в собі державність, суверенітет, соборність є важливою духовною детермінантою подальшої консолідації сучасної української нації, розбудови демократичної держави, а також творення громадянського суспільства в Україні.

Список використаних джерел

1. Михальська Н. Якщо ваш сусід – національна держава Україна [Електронний ресурс] / Н. Михальська – Режим доступу : <http://h.ua/story/31731>
2. Медвідь Ф. Християнські засади української національної ідеї / Ф. Медвідь // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. – 1999. – № 3. – С. 91-94.
3. Дорош С. Програми партій : змагання декларацій і обіцянок [Електронний ресурс] / С. Дорош // BBC Україна. – 2012. – Режим доступу : http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2012/08/120822_party_election_programs_politics_sd.shtml

Наук. кер. – Опанасюк В. В., канд. політ. наук, доц. СумДУ

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.3. — С. 99-101.